

Hälso- och sjukvårdsavdelningen
Tomas Enoksson
E-post tomas.enoksson@regionuppsala.se

Socialdepartementet

Remissyttrande avseende Senarelagd anslutning av nationell läkemedelslista

Sammanfattning

Att göra regionens journalsystem kompatibelt med Nationell läkemedelslista (NLL) är en svår teknisk utmaning där patientsäkerhet måste stå i huvudfokus. Regionens och Journalsystemleverantörens bedömning är att en komplett anslutning med skrivfunktion kan bli möjlig tidigast kring halvårsskiftet 2027 men troligen senare. Regionen föreslår därför att tidpunkten för en obligatorisk anslutning till NLL flyttas fram till tidpunkt då Cosmic kan användas för att skicka recept. Om tidpunkten inte flyttas fram riskeras de negativa konsekvenserna för patientsäkerhet, ekonomi och produktivitet bli omfattande. Eftersom patient och förskrivare redan nu kan läsa NLL genom Läkemedels- och Förskrivningskollen bedöms de negativa konsekvenserna av en anpassning av lämplig tid för anslutning som försumbara.

Bakgrund

Region Uppsala välkomnar att Socialdepartementet hörsammat behovet av att skjuta fram tidpunkten för en obligatorisk anslutning av vårdinformationssystemen till den Nationella läkemedelslistan (NLL). Regionen tycker också att det är lovvärt att en proposition på detta sätt blir föremål för granskning av berörda myndigheter före ett riksdagsbeslut.

I Region Uppsala används vårdinformationssystemet Cosmic som levereras av Cambio. Med anledning av denna proposition har Cambio tillfrågats om när Cosmic tidigast skulle kunna användas för förskrivning av eRecept utan transformator. Trots att Region Uppsala prioriterar arbetet med NLL så står Cambio fast vid den tidigare bedömningen att detta kan ske tidigast maj 2026. Utöver detta behöver regionen tid för tester och användarutbildning. Givet att propositionen antas i föreliggande form riskerar alltså regionens läkemedelsförskrivare att under perioden från december 2025 och flera år framåt inte kunna använda Cosmic för att skicka elektroniska recept. Nedan följer en beskrivning av konsekvenserna om kravet på en anslutning av Cosmic till NLL inte skjuts fram i tiden.

Sjukvårdsproduktion

I Region Uppsala använder i princip alla vårdgivare Cosmic. Läkemedelslistan hanteras som en sammanhållen journal. Förutom till patienter med dosdispenserade

Regionkontoret

läkemedel sker i princip all läkemedelsförskrivning genom Cosmic. Endast ett fåtal patienter får läkemedel förskrivna av läkare utanför regionen. Det har resulterat i att läkemedelslistan i Cosmic som regel är en korrekt ordinationslista. Det gör recepthanteringen snabb och säker. Det är endast i undantagsfall som det finns behov av att ta del av receptuppgifter i NLL. När behovet uppstår sker det snabbt och enkelt genom Förskrivningskollen eller Pascal. Det är också troligt

Huvudsaklig receptförskrivning är förlängning av tidigare ordinationer. Att behöva göra om dessa ordinationer och skicka recept i ett fristående webbaserat system skulle innebära ett stort merarbete och risker för felordinationer. Det skulle också medföra behov av tidsödande manuell dubbeldokumentation. Regionens sjukvårdsproducerade kapacitet skulle alltså påverkas menligt om inte Cosmic kan användas som redskap för att skicka e-recept.

Patientsäkerhet

Cosmics ordinationslista delas ut i samband med sjukvårdskontakter och är tillgänglig genom journalen på nätet. Patienten upplyses om att det är ordinationslistan, och inte receptförteckningen i NLL, som anger vilka läkemedel som ska användas. Om receptförskrivning inte längre kan ske genom Cosmic kommer ordinationslistans tillförlitlighet att försämrats vilket kommer att leda till felmedicinering med allvarliga konsekvenser. Patienten kommer att vara hänvisad till två, i många fall ofullständiga, listor.

Vid förskrivning via Cosmic används ofta mallar vilket ökar förutsättningarna för en korrekt ordination. Systemet generar också varningar om patienten är överkänslig mot ett läkemedel man försöker sätta in eller om ordinationen är olämplig på annat sätt. Dessa mycket viktiga säkerhetsfunktioner sätts ur spel om receptförskrivning inte kan ske genom Cosmic.

Självklart finns ett patientbehov av att kunna inhämta receptinformation. Detta behov tillfredsställs väl genom Läkemedelskollen som tillhandahålls av eHälsomyndigheten. Läkemedelskollen påverkas inte av en framflyttning av datum för Cosmics anslutning till NLL.

För övrigt är patientnyttan med NLL ganska magert beskriven i propositionen. Konsekvenserna om en anslutning sker efter införandet av Vision e-hälsa 2025 är svårbedömda.

Ekonomi

Den största kostnaden för regionen sammanhänger med att all recepthantering kommer att bli krångligare och tidsödande. Tiden för ett läkarbesök måste därför förlängas med minskad produktion som följd. Kostnaden för att driva transformatorn torde vara försumbar jämfört med denna kostnad som faller på regionerna. Sannolikt måste kapiteringsersättningen till privata vårdgivare att öka. Regionen ställer sig därför mycket frågande till förslaget att regionen skulle

medfinansiera förväntade kostnadsökningar för staten och anser att skrivningen i 6.2.4 behöver förtydligas.

Cybersäkerhet, säkerhetslösningar och andra IT-risker

Att anpassa Cosmic till NLL-standard är en mycket omfattande förändring som kräver utvecklingstid och omfattande testning. Konsekvenserna av felaktig recepthantering kan bli mycket allvarliga för den patient som drabbas. Ovanstående tidsestimat bygger på antagandet att en anslutning till NLL inte är förenade med några omfattande förändrade behov av säkerhetslösningar.

För Region Uppsala

Mikael Köhler
Hälso- och sjukvårdsdirektör